اخبار

قالیباف در پاسخ به دانشجویان:

دولت برای اصلاح قانون حجاب لایحه بدهد

رئیس مجلس شورای اسلامی روز گذشته در جمع دانشجویان دانشگاه تهران، در پاسخ به سؤال‌ها درباره لایحه عفاف و حجاب گفت: به عنوان نماینده مردم تهران می‌گویم یکی از وظایف اساسی من این است که از هر موضوعی که به قانون تبدیل شده، دفاع کنم و حتماً هم دفاع می‌کنم، فارغ از آنکه آن محتوا را بپذیرم یا نپذیرم، زیرا اگر موضوعی تبدیل به قانون شد باید اجرا شود چون در غیر این صورت هرج و مرج به وجود می‌آید. به گزارش ایسنا، محمدباقر قالیباف افزود: اخیراً رئیس جمهوری و معاون حقوقی ایشان درباره این قانون بیان کردند که ابهاماتی درباره اجرای آن وجود دارد و نکات و اشکالاتی دارد. در این زمینه مسیر روشن است، دولت می‌تواند نکات مدنظر را در قالب لایحه‌ای به مجلس دهد، اما تا وقتی قانون وجود دارد باید به آن عمل کرد.

رئیس مجلس با اشاره به اینکه این قانون به دنبال بازدارندگی از حرمت‌شکنی در محیط‌های عمومی است و هرگز به دنبال دخالت در حوزه شخصی افراد نیست، اضافه کرد: اگر دوستان دولت نکاتی درباره این قانون دارند می‌توانند آن را در قالب لایحه به مجلس بدهند که مسیر خود را دنبال کنند.

قالیباف در پاسخ به انتقادها از رأی مجلس به وزرای پیشنهادی پزشکیان گفت: حضرت آقا به صراحت تمام از مجلس بابت رأی یکپارچه به وزرا ابراز رضایت کردند و اینکه کابینه کارش را شروع کرد؛ مطمئن باشید ما با هیچ کس عقد اخوت نبسته‌ایم و وظایف قانونی را دنبال می‌کنیم. وی درباره عملیات وعده صادق ۳ هم اظهارکرد: عملیات وعده صادق ۳ قطعی است اما زمان در دل آن طراحی شده است.

رئیس سازمان ملی استاندارد منصوب شد

رئیس‌جمهوری در حکمی «فرزانه انصاری» را برای چهار سال به عنوان رئیس سازمان ملی استاندارد ایران منصوب کرد.

عراقچی امروز به مجلس می‌رود

حمیدرضا حاجی بابایی، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی روز گذشته در پایان ششمین روز بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۴ گفت: جلسه فردای مجلس (امروز دوشنبه) از ساعت ۷ صبح با حضور آقای عباس عراقچی وزیر امورخارجه برگزار خواهد شد. نمایندگان دیروز در جریان بررسی لایحه بودجه سال آینده، دولت را موظف کردند نسبت به تخصیص حداقل سه دستگاه خودرو برای هر یک از اداره‌ها، مناطق و دستگاه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش در سطوح ملی، استانی و شهرستانی اقدام کند.

اساتید علوم سیاسی دانشگاه و کنشگران سیاسی به پرسش «ایران» پاسخ دادند

در سوریه چه اتفاقی افتاد؟

عکس: AFP

سیاسی

در سوریه دقیقاً چه اتفاقی افتاد؟ این سؤال مربوط به علوم سیاسی است. یعنی حالا مشخص است که حکومت سوریه سقوط کرده است، اما آنچه در این کشور رخ داد، چه نام دارد؟ باید آن را انقلاب نامید یا شورش، کودتا نامید یا تغییرات ناشی از جنگ داخلی؟ تا پیش از این علوم سیاسی و جامعه شناسی سیاسی مفاهیم مشخصی برای تبیین و تشریح تحولات داخلی هر کشور داشتند. مثلاً در سال ۱۳۵۷ در ایران انقلاب اسلامی رخ داد. در کوبا یا روسیه تزاری هم وقوع یک انقلاب منجر به تغییر حکومت‌ها شد. اما در سوریه بشار اسد چطور؟ آنچه رخ داد، دقیقاً چیست و دلایل وقوع آن کدام است؟ اینها سؤالاتی است که باید اساتید علوم سیاسی به آن پاسخ دهند. بر این اساس در یادداشت‌هایی که از این اساتید خواهید خواند، تلاش شد به این سؤالات پاسخ داده شود.

درعین حال تلاش کردیم مسأله سوریه را از زاویه دیگری هم بررسی کنیم؛ یعنی اینکه کنشگران و فعالان سیاسی چه نگاهی نسبت به این تغییر بزرگ در سوریه دارند؟ آنان سقوط دمشق به دست معارضان مسلح سوریه را چطور ارزیابی می‌کنند؟ دیدگاه‌های کنشگران سیاسی را نیز درباره این رویداد مهم منطقه‌ای می‌خوانید. باوجود همه اینها، کسب تصویر واقعی که همه ابعاد ماجرای تغییر حکومت در سوریه را نشان بدهد، نیازمند صرف زمان بیشتر، به صحنه آمدن بازیگران داخلی و منطقه‌ای در این کشور و درنهایت موازنه قدرتی است که میان این دو دسته از نیروها شکل خواهد گرفت.

تا آن زمان همه چیز گمانه‌هایی است از سوی ناظران ایرانی که با چشمانی پرسشگر به سرزمین واقع شده در شرق مدیترانه می‌نگرند.

ایران به تشکیل دولت کثرت گرا در دمشق کمک کند

یادداشت ۱

محمدعلی سبحانی
دیپلمات سابق

مقامات سوریه به مدت سالیان طولانی نتوانسته بودند مردم خود را راضی نگه دارند و حقوق آنها را در طول ده‌ها سال حکومت خود تضییع کردند. این‌گونه بود که دمل چرکین نظم بسته در این سرزمین سر باز کرد و مقامات این کشور را فراری داد. هرچند نقش دولت‌های خارجی را هم در این اتفاق نمی‌توان نادیده گرفت اما، شرایط سوریه به گونه‌ای بود که ایجاد یک تحول داخلی در این کشور را غیرمحال نمی‌کرد. اما آنچه ایران باید در قبال این تحولات انجام دهد - با توجه به رابطه نزدیکی که با دولت اسد داشته - از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. ضروری است که ایران در کنار سایر نیروهای منطقه‌ای و بین‌المللی سعی کند شرایطی را فراهم آورد تا مردم سوریه از همه اقوام و جناح‌ها بتوانند سازکار منطقی در جهت کشورداری با یکدیگر رقم بزنند. شبیه همان چیزی که در عراق و لبنان وجود دارد. چرا که همین تنوع قومی موجود در این کشورها به نتایج یکسانی منجر خواهد شد.

از همین رو می‌توان چشم‌انداز روشنی برای سوریه دید. حداقل برای ایران این‌گونه است که این اتفاق را به روشنی نزدیک‌تر می‌بیند. مخصوصاً اینکه وزارت امور خارجه ایران فعال است و وزیر خارجه هم در حال گفت‌وگو با همه طرف‌هاست. روند آستانه روبه فعال شدن است و مهم‌تر از آن بزودی جریان گسترده‌تری از نیروهای منطقه‌ای و بین‌المللی با هم خواهند نشست و همفکری خواهند کرد. البته مقدمه همه اینها این است که آتش بسی صورت بگیرد تا هیچ گروهی نتواند فرصت‌ها را از بین ببرد.

مخالفان مانیفستی برای اداره کشور ندارند

یادداشت ۲

محمد ایرانی
سفیر سابق ایران در سوریه

پس از سقوط حکومت بشار اسد در سوریه، پرسشی که مطرح می‌شود چگونگی آینده ژئوپلیتیک منطقه و جایگاه ایران در این وضعیت جدید است. در حال حاضر مشخص نیست قرار است چه نوع نظام سیاسی روی کار بیاید، زیرا نیروهایی که وارد پایتخت سوریه شده اند، هنوز مانیفست اداره کشور را ارائه نداده‌اند. اما می‌توان حدس زد که گروه فعلی صاحب قدرت، مایلند با همه همسایگان تعامل داشته باشند و به دنبال برقراری ثبات هستند. اظهارات مقامات آنان، بویژه «احمد الشرع» نیز مؤید همین نکته است. از این رو پیش‌بینی بروز رفتار خشونت‌آمیز و روی کار آمدن یک نظام سیاسی تندرو در سوریه، فعلاً مطرح نیست. این طور به نظر می‌رسد که رهبران مخالفان که به قدرت رسیده‌اند، تمایل دارند مانند سایر کشورهای دنیا براساس واقعیت‌های موجود پیش بروند. اما از آنجا که تحولات اخیر سوریه تابع برخی توافقات منطقه‌ای و بین‌المللی بوده و اساساً معلول هماهنگی‌های پشت پرده است، انتظار می‌رود حکومت و نظامی که قرار است در سوریه شکل پیدا کند، یا براساس توافقات بازیگران داخلی باشد، یا طبق توازن قدرتی که میان بازیگران منطقه وجود دارد شکل بگیرد. به همین دلیل، چگونگی و نحوه تقسیم قدرت در سوریه، از این دو حالت خارج نخواهد بود. البته اگر مدیریت دقیقی برای آینده سوریه انجام نشود، احتمال اینکه این کشور به سمت نوعی هرج و مرج و درگیری داخلی کشیده شود، وجود دارد. گرچه از ظاهر ماجرا اینطور برمی‌آید، گروهی که اکنون روی کار آمده، بیش از هر چیزی به دنبال حفظ ثبات و آرامش در چهارچوب سرزمینی سوریه است. به هر رو رفتار مدبرانه در شرایط فعلی، صبر و منتظر ماندن برای شکل‌گیری تحولات آینده سوریه است. بویژه اینکه اکنون نشانه‌هایی مبنی بر برخورد خشونت‌آمیز، درگیری و انتقام‌جویی دیده نمی‌شود و نیروهایی که قدرت را کسب کرده‌اند رفتار عاقلانه‌ای در پیش گرفته و حتی پیام داده‌اند، حاضرند در آینده با ایران تعامل داشته باشند. اما باید دید که واقعیت‌های صحنه چگونه رقم خواهد خورد. زیرا هنوز ماهیت تشکیلات جدید قدرت در سوریه مشخص نشده است. در چند روز آینده و با تشکیل نظام سیاسی جدید، می‌توان نقشه راه آینده سوریه را ارزیابی کرد.

بافت جمعیتی تغییرات را اجتناب ناپذیر کرده بود

یادداشت ۳

صادق ملکی
کارشناس مسائل منطقه

فارغ از بحران پایدار و نوع ساختار نظام سوریه، بافت جمعیتی این کشور پایان حکومت بشار اسد را اجتناب‌ناپذیر کرده بود. با خارج شدن حزب‌الله به عنوان مهم‌ترین عامل پایداری دولت دمشق، بشار اسد پشتیبان اصلی را از دست داده و در کمتر از یک‌ماه برای دولت ترکیه فرصتی فراهم شد تا در یک هماهنگی بین‌المللی به‌عنوان مهم‌ترین دولت لجستیک وارد عمل شده و با حمایت از جولانی، به حیات دولت بعثی پایان دهد. امروز همراه جولانی، اردوغان نیز شادمان است و دولت ترکیه خود را پیروز میدان ارزیابی می‌کند.

اما باید به انتظار فردا نشست و دلخوش به امروز نبود. پایان اسد اگر به وفاق مردم و نزدیکی و همراهی گروه‌های مختلف قومی و مذهبی در سوریه منجر نشود، می‌تواند در بلندمدت بیشترین آسیب را با توجه به اینکه ترکیه طولانی‌ترین مرزها را با سوریه دارد، به این کشور وارد کند. ترکیه با جدی‌ترین بحران کردها در منطقه مواجه بوده و در مقاطعی درگیری میان دولت و کردها شبیه به یک جنگ داخلی بوده است. مهم‌ترین تهدید برای ترکیه، بحران کردی بوده که این بحران همچنان مهم‌ترین مسأله امنیتی ترکیه است. ترکیه حامی جولانی، مهم‌ترین درخواستش از دمشق پس از اسد، قطعاً برخورد با اکراد و پایان دادن به خودمختاری آنان خواهد بود. این مهم می‌تواند عامل درگیری گسترده و دامنه‌داری نه تنها در سوریه بلکه گسترش آن در عراق و... شود. کردها در سوریه برگ برنده امریکا هستند. آنان یکی از فاکتورهای مهم در بازی و بازیسازی در خاورمیانه هستند که واشنگتن با بازی با کارت کردها می‌تواند برای اردوغان روزهای اسد را به یک آرزو تبدیل کند. باید منتظر بود و دید.

اسد به توصیه های تهران عمل نکرد

یادداشت ۴

حمیدرضا ترقی
فعال سیاسی اصولگرا

بعد ازجنگ داخلی سوریه که در جریان آن دولت بشار اسد توانست با گروهک تروریستی داعش و دیگر گروه‌ها و جریان‌های معارض مقابله کند و با اجابت درخواست حمایتش از سوی جمهوری اسلامی ایران از سقوط نجات یابد، این انتظار وجود داشت که حکومت اسد در مسیر بازسازی سیاسی و اقتصادی گام بردارد. همچنان که دمشق باید پس از خروج از آن وضعیت بحرانی مسأله وجود گروه‌های مسلح در گوشه و کنار سوریه را حل می‌کرد و به آنها اجازه دوام و بقا نمی‌داد.

با این حال بازسازی اقتصادی، حمایت و در نظر گرفتن تسهیلات به کسانی که به دولت سوریه برای باقی ماندن در قدرت کمک کرده بودند، جلب رضایت اقشار مختلف مردم و اصلاح سیاست داخلی به معنای ایجاد ارتباط و مفاهمه با اقوام و گروه‌های مختلف معترض و معارض از جمله اقداماتی بود که می‌توانست زمینه لازم برای پایداری دولت و حکومت را فراهم کند. حال آنکه این موارد از جمله توصیه‌هایی بود که در جریان سفر بشار اسد به تهران و در دیدار او با مقام معظم رهبری از سوی ایشان مطرح شد. خاصه آنکه رهبر انقلاب نسبت به دچار شدن سوریه به چالش جدی، جنگ داخلی و قطع شدن رابطه سوریه با جبهه مقاومت و بحران مجدد هشدار داده بودند. اما متأسفانه آن هشدارها جدی گرفته نشد و بشار اسد به توصیه‌ها چنانکه باید عمل نکرد.

او اگر چه در این مدت در جهت کمک به جبهه مقاومت گام‌های مناسبی برداشت اما در تحکیم وضعیت داخلی و بهبود شرایط اقتصادی کشورش ضعیف عمل کرد. البته که در این ضعف حضور امریکا در خاک سوریه و چپاول منابع نفتی آن بی‌تأثیر نبود. چنانکه در تحولات اخیر نیز شاهد بودیم که چگونه معارضان از سوی امریکا، ترکیه، عربستان و... حمایت شدند و همه این عوامل دست به دست هم دادند و زمینه سقوط بشار اسد را فراهم کردند.

بی‌شک شرایط بوجودآمده در سوریه اتفاقات جدیدی را در منطقه رقم خواهد زد و نتایج نامطلوبی همچون بروز ناامنی دراز مدت در منطقه خواهد داشت. فراموش نکنیم که آنچه اتفاق افتاد منبعث از تحمیل دیدگاه‌های استکبار جهانی اعم از امریکا و رژیم جعلی اسرائیل است تا از نابودی این رژیم در نبردی که در چند جبهه شکل گرفته بود جلوگیری کند. خارج کردن حزب‌الله از این نبرد با ایجاد آتش‌بس و متوقف کردن جنگ در جبهه جولان با کنار زدن اسد در سوریه برداشتن گام‌هایی در راستای همان هدف بوده است. با این حال یقیناً ایران و گروه‌های مقاومت در راستای برهم زدن نقشه امریکا برای نجات رژیم صهیونیستی در آینده قدم‌های جدی برخواهند داشت که مربوط به تحولات آتی است.

معامله کرده بودند

یادداشت ۵

محمد هاشمی رفسنجانی
فعال سیاسی اصلاح‌طلب

با توجه به سرعت تحولاتی که در سوریه رخ داده، به نظر می‌رسد که این اتفاق سناریویی از پیش تعیین‌شده و توافقی بر مبنای یک معامله بوده است. آن هنگام که نیروهای سوری، مقاومتی در برابر مخالفین مسلح از خود نشان نداده و آنان به‌راحتی توانستند به دمشق برسند، گواه همین امر است. البته ناگفته نماند که اصل مشکل مخالفان سوریه، با شخص بشار اسد بوده و با رفتن او از کشور، آنها هم گویی به خواست و هدف اصلی خود رسیده باشند، اکنون دست دوستی به سوی همه دراز می‌کنند. در ذکر دلایل وقوع این اتفاق در سوریه، یک احتمال پررنگ را می‌توان فرض کرد و آن هم نقش رژیم صهیونیستی در این ماجراست. حامیان صهیونیست‌ها به دلیل شکستی که در غزه و لبنان خورده‌اند، به دنبال راهی بودند تا شکست‌شان را جبران کنند و چه راهی بهتر از ساقط کردن حکومت بشار اسد. اما همین هدف هم دلیل نمی‌شود که رفتار ایران با سوریه تغییر کند.

جمهوری اسلامی در مواجهه با این اتفاق یک اصل اساسی را در نظر خواهد گرفت و آن هم اصل روابط حسنه میان مردمان دو کشور است. روابط دو ملت ایران و سوریه از پیشینه طولانی برخوردار است و حالا هم این روابط بطور حسنه و مبتنی بر تعامل ادامه خواهد یافت. سوریه متشکل از قومیت‌ها و مذاهب مختلف است. آنها سال‌های طولانی در کنار هم زندگی کرده‌اند و حالا هم امید می‌رود همچون گذشته با یکدیگر تفاهم داشته و رابطه خوبی را با ایران رقم بزنند.

سوریه در آینده معادلات برندگان را برهم می‌زند

یادداشت ۶

جعفر حق‌پناه
استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

بدون شک برنده فعلی و آنی تحولات سوریه، ترکیه و قطر هستند، اما برنده درازمدت را باید امریکا دانست که بدون کمترین هزینه بیشترین دستاورد را داشته و همچنان می‌تواند به عنوان یک بازیساز و تنظیم‌کننده روابط بین همه قدرت‌ها، اعم از متحدان و رقبای خود عمل کند. بر همین اساس نقش‌آفرینی ترکیه و قطر هم در آینده تا حدودی ذیل همین قاعده کلی قرار می‌گیرد که توافقات و ائتلاف‌بندی‌ها در سطح نظام بین‌الملل برای شکل‌دهی به ترتیبات نوین امنیتی در غرب آسیا به چه شکلی رقم بخورد.

برای ترکیه که فعلاً یک قدرت منطقه‌ای و البته در حال نقش‌آفرینی به مثابه یک قدرت نوظهور است، تحولات آینده سوریه آمیزه‌ای از تهدیدها و فرصت‌ها خواهد بود. اگرچه فعلاً دست بالا را در مقایسه با رقبای خود مانند ایران و حتی مصر و بقیه قدرت‌ها دارد، اما مسأله مهم، تثبیت این دستاوردها و شناسایی آنهاست. این مشکلی بود که ایران نیز در همه سال‌های گذشته با آن روبه‌رو بود. به عبارت دیگر با وجود اینکه ایران در میدان دست بالا را داشت، اما در تثبیت و شناسایی آنها از سوی دیگر بازیگران به مشکل برخورد.

درباره ترکیه و قطر هم کمابیش این ادعا صادق است. البته ترکیه چالش‌های بیشتری خواهد داشت. زیرا به لحاظ امنیتی، مسائل داخلی سوریه بشدت با امنیت داخلی و امنیت سرزمینی ترکیه گره خورده است. مسائلی مانند حضور کردها، فعالیت گروه‌های تروریستی و افراطی و ضعف شکننده دولت و آوارگان سوری، جملگی باعث می‌شوند ترکیه دچار چالش‌های جدی شود. در نظر داشته باشیم که ترکیه نمی‌تواند هزینه‌های اقتصادی گزاف حضور درازمدت در سوریه را بپردازد.

سوریه کشوری نیست که منابع طبیعی زیادی داشته باشد و مانند عراق کشور طمع‌برانگیزی باشد. بلکه به عکس، باید برای آن هزینه کند.

از این جهت باید دید که ترکیه چقدر می‌تواند در یک چانه‌زنی، این هزینه‌ها را با سایر بازیگران از جمله قطر به اشتراک بگذارد تا بتوانند با کمک یکدیگر این پروژه را پیش ببرند. در غیر این صورت در درازمدت مشکلات جدی یک سوریه جنگ‌زده و ویران‌شده، می‌تواند همه معادلات را به هم بریزد. بنابراین در بلند مدت، اوضاع مانند اکنون که به نوعی ماه عسل ترکیه و قطر است، پیش نخواهد رفت.

راه گفت‌وگو با مخالفان باز است

یادداشت ۷

علی مطهری
نماینده ادوار مجلس

برای قضاوت آنچه در سوریه رخ داده است، نخست باید تحلیل درستی از آن بدست آوریم.

هسته اصلی مخالفان اسد، از جنس اخوان المسلمین هستند که یک گروه مسلمان انقلابی و مخالف رژیم صهیونیستی به شمار می‌آیند. البته ممکن است اینها ضد شیعه هم باشند اما این ضدیت آنان بیشتر ناشی از گفتار و رفتار برخی از تندروی ها است. از همین رو می‌توان راه گفت‌وگو با آنان را باز دانست.

از آنجایی که موضع ایران طی روزهای اخیر در قبال سوریه کاملاً عاقلانه و به درستی اخذ شده و نشان داده که دخالتی در تحولات اخیر این کشور ندارد، دریچه دیگری به روی روابط ایران و سوریه خواهد گشود. بر کسی پوشیده نیست که اگر جمهوری اسلامی خود را وارد درگیری‌های سوریه می‌کرد، جنگ بزرگی بین شیعه و سنی در می‌گرفت که حاصل آن برادرکشی بین مسلمانان بود. این همان خواست امریکا و اسرائیل است. اما حالا خواسته اصلی همه ایرانی‌ها این است که نظر اکثریت ملت سوریه را در نظر بگیریم و همان‌طور که تاکنون خود را در مقابل بخش اعظمی از مردم سوریه که جزو مخالفان اسد بوده‌اند، قرار نداده ایم، از این پس نیز به همین شیوه ادامه خواهیم داد.